

Sygn. akt: III AUa 293/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Iwona Szybka

SSO del. Beata Michalska

Protokolant: sekr. sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2013 r. w Łodzi

sprawy **R. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o wysokość świadczenia,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt: V U 1387/12;

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten tylko sposób, że prawo do przeliczenia emerytury R. W. przyznaje od dnia 1 maja 2012 r.

Sygn. akt III AUa 293/13

UZASADNIENIE

W dniu 19 czerwca 2012r. R. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. W. z 18 maja 2012 r., odmawiającej przeliczenia emerytury z uwzględnieniem nowych angaży, z uwagi na brak danych dotyczących ilości przepracowanych godzin. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i obliczenie emerytury z uwzględnieniem przedstawionych stawek godzinowych wynagrodzenia przy przyjęciu wykonywania pracy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnosił o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 20 grudnia 2012r. w sprawie VU 1387/12 Sąd Okręgowy w Kaliszu zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił dla obliczenia wysokości emerytury należnej R. W. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za 1974r. w kwocie 19.812 zł. za lata 1975-1977 po 25.392 zł. za każdy rok, za 1978r. – 27.876 zł, za 1979r. – 28.704 zł. , za 1980r. – 31.960 zł. , za 1981r. – 42.454 zł., za 1982r. – 54.713 zł., poczynając od 1 marca 2012r. (pkt 1 wyroku) oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (pkt 2).

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i prawne:

R. W., ur. (...), w dniu 1 marca 2012r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z 14 marca 2012r. organ rentowy przyznał mu emeryturę od 1 marca 2012 r. We wniosku o emeryturę wnioskodawca powołał się na zarobki z najkorzystniejszych 20-u lat wybranych z faktycznego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Do wniosku o emeryturę dołączył legitymację ubezpieczeniową z wpisanymi rocznymi zarobkami za lata 1965 - 1967 i 1969 - 1970 oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 2007 - 2011. Ponadto ZUS potwierdził odwołującemu ubezpieczenie społeczne za okres od października 1982 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Jak bezspornie ustalił Sąd Okręgowy, podstawa wymiaru składki na to ubezpieczenie za okres od października do grudnia 1982 r. wyniosła kwotę 15000 zł. W decyzji o przyznaniu emerytury ustalono wskaźnik wysokości podstawy jej wymiaru z 20 lat kalendarzowych : 1965- (...), 1969-1972, 1983-1988, 1990-1991, 1993-1994, 2008-2011 w wysokości 65,38%. Wnioskodawca nie skarżył decyzji o przyznaniu emerytury. Następnie 11 maja 2012r. wystąpił z wnioskiem o przeliczenie świadczenia i załączył do niego nowe dokumenty płacowe – m.in. angaże z lat 1974-1982. Na podstawie tych dowodów Sąd I instancji ustalił, że w okresie od 1.06.1974r. do 31.03.1978r. stawka godzinowa wynagrodzenia odwołującego wynosiła 11,50 zł, w okresie 1.04.1978 - 30.09.1980 - 13,00 zł, w okresie 1.10.1980 -31.12.1980 - 16 zł, w okresie 1.01.1981 - 30.06.1982 - 17,40 zł, 1.07.1982 - 30.09.1982 -30 zł. Z dniem 22 czerwca 1980 r. odwołujący uzyskał prawo do dodatku stażowego w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego, od dnia 22 czerwca 1981 r. - 11% tego wynagrodzenia. Wymiar czasu pracy ustalono na podstawie zeznań świadków G. R. i T. J.. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w spornym okresie wnioskodawca był zatrudniony od 22 września 1970r. do 30 września 1982r. w pełnym wymiarze czasu pracy w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu (...) w K. na stanowisku monter AGD.

Sąd Okręgowy uznał, że zgromadzone dowody z dokumentów oraz z zeznań świadków pozwalają uwzględnić w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do obliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za lata 1974-1982 wynagrodzenia ustalonego z uwzględnieniem załączonych angaży oraz czasu pracy wynikającego z zeznań przesłuchanych świadków. W ocenie Sądu I instancji, przy przeliczeniu świadczenia powinno być wzięte pod uwagę wynagrodzenie z lat 1974 - 1981 oraz za 1982 r. za okres od stycznia do września powiększone o kwotę 15000 zł jako podstawy wymiaru składek z działalności gospodarczej. Do obliczenia wysokości wynagrodzeń osiągniętych przez wnioskodawcę Sąd przyjął godzinowe stawki osobistego zaszeregowania, które pomnożył przez liczbę 184, odpowiadającą średniej liczbie roboczogodzin w miesiącu, przy czym z uwagi na brak angaży za okres od stycznia do maja 1974 r. do obliczeń zastosowana została kwota 1.000 zł. za każdy miesiąc odpowiadająca kwocie minimalnego w tym okresie wynagrodzenia za pracę. Od czerwca 1974r. wynagrodzenie za pracę miesięcznie wynosiło kwotę 2.116 zł, za okres od kwietnia 1978 r. -kwotę 2.392 zł, za okres od października 1980 r. - kwotę 2.944 zł, za okres od stycznia 1981 r. - kwotę 3.201,60 zł, za okres od lipca 1982 r. - kwotę 5.520 zł. Kwota za rok kalendarzowy odpowiada wynagrodzeniu miesięcznemu pomnożonemu przez liczbę miesięcy obowiązywania tego wynagrodzenia. Za okres od lipca 1980r. doliczeniu podlegał dodatkowo dodatek stażowy w stawkach wynikających z podanych wyżej angaży. Dodatek stażowy wyniósł odpowiednio: za 1980r. kwotę 1.600zł, za 1981r. - kwotę 4.034 zł a za 1982 r. - kwotę 3.934 zł. Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynika ponadto, że zastosowanie wynagrodzenia w takich kwotach spowoduje wzrost średniego wskaźnika podstawy wymiaru świadczenie, albowiem najniższy wskaźnik roczny za 1982r. wyniesie 39%, a najwyższy za 1975r. - wyniesie 54%. Przy przyjęciu takich zasad wysokość emerytury ulegnie zwiększeniu, co uzasadnia zmianę zaskarżonej decyzji i de facto przyznanie wnioskodawcy prawa do przeliczenia emerytury w sposób ustalony w wyroku Sądu (pkt 1 wyroku). Jednocześnie Sąd Okręgowy oddalił odwołanie w zakresie żądania obliczenia wysokości emerytury z uwzględnieniem dalszych składników wynagrodzenia, takich jak prowizje, premie. Te wielkości nie zostały w toku postępowania udowodnione dokumentami. W ocenie Sądu I instancji, przedstawione zeznania świadków nie mogły zostać uznane za wystarczające do ustalenia wyższych wielkości w wymiarze tak miesięcznym, jak i rocznym.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł w terminie organ rentowy, zaskarżając wyrok w części w zakresie punktu 1 co do ustalonej przez Sąd I instancji daty, od której winno być przeliczone świadczenie. Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego art. 100 ust. 1 i 129 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr 153 poz. 1227 ze zm.). Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. 1 w części dotyczącej daty, od której nakazano przeliczenie świadczenia. W uzasadnieniu apelacji wskazano, iż rozstrzygnięcie

w zakresie daty, od której Sąd nakazał dokonać przeliczenia świadczenia, jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa. Zainteresowany złożył wniosek o emeryturę w dniu 1.03.2012r. Decyzją z dnia 14.03.2012r. przyznano mu prawo do świadczenia od 1 marca 2012r. tj. od miesiąca złożenia wniosku. Następnie w dniu 11.05.2012r. odwołujący złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury. Do tego wniosku dołączył kserokopie dokumentacji płacowej (angaż, umowy o pracę) z lat 1974-1982. Zaskarżoną decyzją odmówiono przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie powyższej dokumentacji z uwagi na to, że wynagrodzenie pracownika zostało w niej określone stawką godzinową, a nie ma żadnej dokumentacji, z której wynika liczba godzin faktycznie przepracowanych przez odwołującego. Po przeprowadzeniu postępowania, Sąd Okręgowy uznał, że otrzymywane w poszczególnych okresach stawki godzinowe osobistego zaszergowania należy pomnożyć przez liczbę 184 odpowiadającą średniej liczbie roboczogodzin w miesiącu. Do powyższych ustaleń organ rentowy nie wnosił zastrzeżeń - poza rachunkowym błędem dotyczącym wysokości wynagrodzenia za 1982r. - wg obliczeń Sądu kwota ta wynosi 54.713 zł., wg apelującego 54.704 zł.

Zdaniem organu rentowego, wyrok Sądu jest sprzeczny z prawem i narusza przepis art. 129 ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS w odniesieniu do daty, od której Sąd I instancji nakazał przeliczyć emeryturę. W ocenie apelującego nie ma podstaw do przyjęcia, że świadczenie należy przeliczyć od 1 marca 2012r., ponieważ do wniosku z 1 marca 2012r. nie dołączono żadnej dokumentacji, z której wynikałaby wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru za lata 1974-1982r. Za powyższy okres przyjęto więc wynagrodzenie minimalne. Zdaniem skarżącego, przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem kwot przyjętych w wyroku, może nastąpić nie wcześniej niż od dnia 1 maja 2012r. tj. od miesiąca złożenia wniosku o przeliczenie emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja organu rentowego jest uzasadniona, a podniesione w niej zarzuty skutkowały koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku w części w pkt 1 w zakresie daty, od której przyznano wnioskodawcy prawo do przeliczenia emerytury.

Uzasadniony jest zarzut apelującego naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego art. 100 ust. 1 i art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.). Jak wynika z art.100 ust.1 cyt. ustawy, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa (...). Ponadto zgodnie z art. 129 ust.1, świadczenia wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2 (nie ma zastosowania w niniejszej sprawie).

W ustalonym stanie faktycznym jest poza sporem, że wnioskodawca nabył na mocy decyzji z 14 marca 2012r. prawo do emerytury od 1 marca 2012r. na podstawie wniosku z tej samej daty. Do wniosku o emeryturę R. W. dołączył legitymację ubezpieczeniową z wpisanymi rocznymi zarobkami za lata 1965 - 1967 i 1969 - 1970 oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 2007 - 2011. Ponadto ZUS potwierdził odwołującemu ubezpieczenie społeczne za okres od października 1982 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Wnioskodawca nie odwołał się od powyższej decyzji, po czym 11 maja 2012r. wystąpił z wnioskiem o przeliczenie świadczenia i załączył do niego nowe dokumenty płacowe – m.in. angaż z lat 1974-1982. Na podstawie tych dowodów Sąd I instancji ustalił wysokość stawki godzinowej, jaką otrzymywał wnioskodawca w okresie od 1.06.1974r. do 31.03.1978r. Następnie w oparciu o te dowody, przy uwzględnieniu zeznań dwóch świadków wskazujących czas pracy odwołującego w spornym okresie, Sąd Okręgowy poczynił ustalenia pozwalające na przeliczenie emerytury. Sąd I instancji ustalił bowiem wysokość wynagrodzenia osiąganego przez R. W. w latach 1974-1982 z pominięciem składników wynagrodzenia, które nie znalazły potwierdzenia w dokumentacji płacowej. Dodatkowo wyliczone wynagrodzenie za sporne lata, jak obliczył Sąd Okręgowy, miały wpływ na zwiększenie ustalonej wcześniej podstawy wymiaru świadczenia. Ponieważ jednak Sąd I instancji dokonał w/wym. ustaleń, dotyczących podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, które należy uwzględnić do obliczenia wysokości emerytury, w oparciu o dowody załączone do wniosku o przeliczenie

świadczenia z 11 maja 2012r. , rację ma apelujący, że nie ma podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia od 1 marca 2012r., tj. od ustalenia prawa do emerytury . Rozstrzygnięcie to pozostaje bowiem w sprzeczności z treścią powołanego art.129 ust.1 ustawy. Zgodnie z art.129 ust.1, najwcześniejszą możliwą datą, od której wnioskodawca mógł nabyć prawo do przeliczenia świadczenia jest miesiąc , w którym wpłynął wniosek w tej sprawie wraz z załączonymi dokumentami pozwalającymi dokonać takiego przeliczenia. W rezultacie uzasadniony jest zarzut apelacji, iż mogło to nastąpić najwcześniej od 1 maja 2012r.

Uwzględniając apelację organ rentowego, na podstawie art.386§1 k.pc. należało zmienić zaskarżony wyrok w części w punkcie 1 i orzec co do istoty sprawy , ustalając prawidłową, zgodną z art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS datę, od której wnioskodawca nabył prawo do przeliczenia emerytury .